

Verkamannafylkingin:

Umboðar politisk heimleys

Eingin kann við vissu siga, hvadani flokkar fáa sínar atkvøður, men Jógvan Mørkøre, samfelagsfrøðingur heldur, at mest sannlíkt er, at Verkamannafylkingin í størsta mun hefur fingið sínar atkvøður frá politiskt heimleysum vinstru megin miðjuna.

Stórar broytingar hendu á lótingsvalinum. Millum annað fór Javnaðarflokkurin niður í helvt í tingmanningini, og Verkamannafylkingin fekk trý umboð vald á ting.

Við fólkatingsvalið gjørdist Verkamannafylkingin fjórði størsti flokkur. Hon gjørdist eisini størst í fleiri bygdam. Men hvadani fær fylkingin sínar atkvøður. Fleiri vilja vera við, at flestu atkvøðurnar koma frá Javnaðarflokkinum. Men sjálf sigur Verkamannafylkingin, at føroyskur politikkur snýr seg ikki um høgra ella vinstra ella um samband ella sjálvstýri. Føroyskur politikkur snýr seg í dag um at finna skilagóðar og praktiskar loysnir, sigur fylkingin.

Hvat sigur ein samfelagsfrøðingur um hesi viðurskifti, og hvussu kunnu vit rokna við tað verður frammyvir. Vit hava spurt Jógvan Mørkøre.

Ikki sum aðrastaðni

Sambandið millum fakfelagsrørsluna og ávisan politiskan flokk ella flokkar hava altíð verið heilt óðrvisi í Føroyum enn í til dømis hinum norðanlondnum. Aðrastaðni hefur verið og er eitt tætt samband millum fakfelagsrørsluna og Javnaðarflokkin, men hetta hefur bert verið partvist galdandi í Føroyum vísir Jógvan Mørkøre á.

–Undan seinra heimsbardaga stuðlaðu nógv fakfelagsfólk Sjálvstýrisflokkin, serliga fiskimenn. Hendan leiklutin yvirtók Tjóðveldisflokkurin eftir heimsbardagan. Tá stóð mangan hart á millum

Tjóðveldisflokkinn og Javnaðarflokkin á fakfelagsfrontinum.

–Fakfelagsrørslan hefur heldur ikki sjálf staðið saman sum vit kenna tað úr grannalondnum. Vit hava ongantíð sum í øðrum norðurlondum havt eitt LO.

–Undan krígunum vóru

Nú sleppur Ingeborg Vinther eisini at vera við at byta samfelagskøkuna.
Mynd: Kalmar

røddir innan Føroya Arbeðarafelag sum vildu lima felagsskapin inn í danska arbeðaralandsfelagsskapin men helst mundu tað vera sjálvstýrisfólkini, sum forðaðu hesum.

–Fyrst í fimtiárunum vóru røddir frammi um at sam-eina Føroya Fiskimannafelag og Føroya Arbeðarafelag til eitt føroyskt LO, men hetta bleiv heldur ikki til nakað. Vit kunnu heldur siga tvørturímóti, tí fleiri av teimum feløgum, sum áður hava verið saman, hava skipað seg í sjálvstøðug feløg, sigur Jógvan Mørkøre, og leggur aftrat, at á

sama hátt kann sigast, at føroyski Javnaðarflokkurin hefur heldur ongantíð havt ta somu støðuna sum í hinum norðanlondnum móteigis fakfeløgnum.

–Tað hefur sjálvandi altíð verið yniskidreymurin at vera arbeðaraflokkurin, at vera í somu støðu sum javnaðarflokkar aðrastaðni. Haraftrat var flokkurin stovnaður fyri ein stóran part av fakfelagsfólki, og tí er tað beinleiðis katastrofalt um flokkurin heldur, at hann nú hefur spælt av við júst hendan partin av atkvøðum til Verkamannafylkingina, sigur Jógvan Mørkøre.

Starvsfólkaflokkur

Men hann sigur seg ivast í, um tað er so. Jógvan Mørkøre vísir á eina kanning, sum ein dani gjørdi í 1992 av føroysku flokkunum og veljarafjöldini.

Hann kom til tað úrslit, at millum ófaklærd átti Fólkaflokkurin 17 prosent, Sambandsflokkurin 19, Javnaðarflokkurin 21 og Tjóðveldisflokkurin 16 prosent. Við øðrum orðum er ikki talan um, at júst Javnaðarflokkurin hefur monopol upp á hesar atkvøðurnar.

Millum faklærðar handverkarar stendur Fólkaflokkurin sterkastur við 33 prosentum, Javnaðarflokkurin 17, Sambandsflokkurin 20 og Tjóðveldisflokkurin 11 prosent.

Hinvegin stendur Javnaðarflokkurin, sambært hesi kanningini, sterkastur millum starvsfólk. Her eigur flokkurin 28 prosent hjá teimum lægri løntu starvsfólkunum og 41 prosent millum tey hægri løntu starvsfólkini. Eingin av teimum størri flokkunum koma upp um 20 prosent.

–Hetta er áðrenn Verka-

mannafylkingin stakk seg uppá tað vísti seg, at sterkasta støðan hjá Javnaðarflokkinum ikki júst er millum tey lægst løtu, vísir Jógvan Mørkøre á.

–Tað er tí ein stórur spurningur um Verkamannafylkingin er farin avstað við júst javnaðaratkvøðum, heldur Jógvan Mørkøre. Hann vísir á, at formaðurin í Havnar Arbeðsmannafelag hefur sagt, at akademikararnir eru farnir við Javnaðarflokkinum, og tað má sigast at nakað er um tað. Jógvan Mørkøre heldur, at ein av orsøknum til, at Verkamannafylkingin er vorðin so sterk er, at júst tey lægstløntu tørva onkran at umboða seg.

Hværki høgra ella vinstra

Hvar liggur fylkingin politiskt?

–Fylkingin sigur sjálf, at í somu løtu aðrir flokkar uppfylla tað sum fólk rokna av teimum, fer Verkamannafylkingin at gevast. Samstundis sigur fylkingin, at hon tekur ikki støðu til høgra og vinstra. Um fylkingin er vorðin til, orsaka av at aðrir flokkar hava sviðið sína søguligu stevnu má tað merkja, at Javnaðarflokkurin er drigin móti miðjuni, men so hongur ikki rettiliga saman hjá fylkingini. Ein kann spyrja nær fylkingin heldur, at hinir flokkarnir eru komnir á beint aftur. Er tað tá Javnaðarflokkurin hefur flutt seg longur móti vinstru? Um so er kann fylkingin ikki siga, at hon ikki tekur støðu til høgra ella vinstra í politikki, heldur Jógvan Mørkøre.

–Fer eitt nú Javnaðarflokkurin ikki til vinstru kann roknað við, at Verkamannafylkingin leggur seg í tað plássið, og hefur tá tikið støðu sum vinstrasinnaður

Leygardagin fundaðust tey í Verkamannafylkingini. Teirra millum var eisini formaðurin í Havnar Arbeðsmannafelag, Kalr Johansen, og Andrias Debes, nevndarlimur.
Mynd: Kalmar

flokkur.

–Vil Verkamannafylkingin ikki sjálf siga hvar hon liggur politiskt kunnu onnur sjálvandi gera tað fyrri tey, og tá er mest sannlíkt at siga, at Verkamannafylkingin er eitt boð upp á ein politikkur sum skal liggja til vinstru fyri teir flokkar, sum hava flutt seg móti miðjuni, heldur Jógvan Mørkøre.

Eingir kjarnuveljarar

Kann ein fylking yvirleva við at siga, at politikkur snýr seg ikki um høgra ella vinstra, ikki um samband ella sjálvstýri, men bert um praktiskan politikk?

–Tað vísir seg at ganga væl. Tað vísir seg ikki at geva tað stóra at umboða áhugamálini hjá ávísam bólkum. Tað er meira spurningurin at presentera politikk, sigur Jógvan Mørkøre, at duga at slota eftir ávísam málum frá vali til val so kann man koma langt, men samstundis er tað trupult, tí á hendan hátt fær ein flokkur ella fylking ikki nakran fastan viðhaldsskara. Tað sum kemur lætt fer eisini lætt, sigur samfelagsfrøðingurin.

Hann heldur, at støðan hjá Verkamannafylkingini er trupul á tann hátt, at fólk vænta sær nóg av henni og eingin fastur skari er av kjarnuveljarum uttan so, at fylkingin hefur tikið hann frá øðrum flokki ella flokkum.

–Hinvegin kann Verka-
Framhald á síðu 9